

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЕСТРАДИ ТА ДЖАЗУ

СИЛАБУС

з дисципліни «ДЖАЗОВИЙ АНСАМБЛЬ»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	I-IV
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1-8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	8
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	128
Освітньо- професійна програма	Оркестрова майстерність	Лекції	-
		Семінари	-
		Практичні	128
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	112
Статус	Обов'язкова	Семестровий контроль	Заліки: 1 Екзамени: 2-8

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Чуриков Віктор Васильович, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Churikov.pdf
e-mail	Vizity2016@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Джазовий ансамбль» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів вищої освіти, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Джазовий ансамбль», необхідне методичне забезпечення,

складові та технологію оцінювання результатів навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної професійної діяльності як солістів-виконавців, артистів джазових та естрадних оркестрів і ансамблів, педагогів різного рівня навчальних музичних закладів, виховання професійних виконавців, розвиток практичних навичок гри на спеціальному інструменті (труба, саксофон, кларнет, тромбон, ударні інструменти, фортепіано, електрогітара, бас-гітара, ударна установка, маримба, віброфон, ксилофон), граючи в джазовому, симфонічному, естрадно-симфонічному та духовому оркестрах та джазових і камерних ансамблях.

Основні завдання дисципліни «Джазовий ансамбль»:

- підготовка фахівців, які володіють музично-виконавською майстерністю, необхідною для роботи солістами й артистами джазових оркестрів й ансамблів, естрадно-симфонічних, духових оркестрів і керівниками концертних та навчальних оркестрових груп, камерними виконавцями – концертантами для різних ланок навчальної музичної системи;
- робота передбачає як спільне опанування теоретичного та практичного навчального матеріалу в системі викладач – здобувач, так і самостійну роботу здобувачів. Для ефективного засвоєння теоретичного та практичного матеріалу пропонується використання методичної та нотної літератури, перелік якої подано наприкінці силабусу.

В результаті опанування дисципліни здобувачі повинні **знати**:

- етапи історичного розвитку джазового мистецтва та виконавства на духових і ударних інструментах, фортепіано, електрогітарі, контрабасі й бас-гітарі;
- термінологію, що склалася в мистецтвознавстві джазового та сучасного симфонічного мистецтва та виконавства на духових і ударних інструментах, фортепіано, електрогітарі, контрабасі й бас-гітарі;
- стилі джазового виконавства;
- ладогармонічні засоби;
- сутність передових методик виховання професійних джазових музикантів;
- сучасні методи опанування ладової техніки гри на музичних інструментах.

Уміти:

- орієнтуватися в етапах історичного розвитку джазового мистецтва;
- виконувати транскрипції джазових стандартів видатних виконавців сучасності та минулих років;
- аналізувати гармонічну схему джазового стандарту, виконаної транскрипції;

- аранжувати джазові стандарти для біг-бенду та джазового ансамблю;
- грати в рухливому темпі основні мажорні, мінорні та доміантові лади в прямому викладенні, а також інтервалами та ламаними інтервалами через усі ступені ладу до октави включно без читання нотного тексту на звуковисотних музичних інструментах;
- грати по десять базисних вправ Д. Еберсольда в іонійському і міксолідійському ладах під час вивчення мажорної гами, у дорійському і міксолідійському ладах під час вивчення мінорної гами без читання нотного тексту;
- грати п'ять ладів пентатоніки під час вивчення мажорних гам, а також інтервалами та ламаними інтервалами через усі ступені ладу до октави включно без використання нотного тексту;
- грати хроматичні секвенції по півтонах, цілих тонах, квартах та малих терціях: тонічні тризвучні та чотиризвучні мажорні, збільшені та мінорні тризвуки; мажорні та мінорні тризвуки із секстою; великі мажорні, малі мінорні, доміантові, напівзменшені та зменшені септакорди; мажорні, мінорні, доміантові, зменшені нонакорди; мелодичні моделі, існуючі бібопівські лади без читання нотного тексту;
- користуватися ладогармонічними засобами.

Мати навички:

- самостійної роботи над удосконаленням своєї професійної майстерності;
- володіння різноманітними штрихами, акцентами, демпфіруванням окремих нот і багато інших стилістичних засобів, які не мають назви та опановуються індивідуально, за допомогою транскрипцій;
- володіння ладовою технікою;
- сольного виконання, без акомпанементу;
- мати навички імпровізації;
- пошуку та відбору концертного репертуару;
- психологічної готовності до концертного виступу;
- пошуку свого індивідуально-виконавського стилю.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких компетентностей, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань із теорії, історії музики, педагогіки та виконавства й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання (ПРН)**:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем

Тема 1. (Індивідуальне навчально-творче завдання ІНТЗ). На кожному уроці потрібно зіграти 3–4 стандарти, повторюючи вивчені раніше кілька разів. Вивчення джазових стандартів потрібно проводити за навчально-методичними посібниками серії «Нова методика оволодіння джазовою імпровізацією» Д. Еберсольда й іншим доступним джерелам. Бажано дотримуватися хронології у виборі джазових стандартів.

Тема 2. (Індивідуальне навчально-творче завдання ІНТЗ). Програми модульного контролю мають включати п'ять джазових стандартів кожний, бажано відповідного за хронологією стилю.

На першому курсі потрібно грати 12-ти тактні архаїчні, класичні або сучасні мажорні й мінорні блюзи.

На другому курсі – джазові стандарти стилю «бібоп», форми ААВА. Твори можуть мати як швидкий, так і середній або повільний темп.

На третьому курсі – джазові стандарти стилю "Salsa", тобто латиноамериканська музика (Bossa nova, Samba, Mambo, Cha-Cha, Rumba і т.п.).

На четвертому курсі – сучасна музика.

Дотримання хронології бажане, але можуть існувати відхилення з творчих причин.

Тема 3. (Індивідуальне навчально-творче завдання ІНТЗ). На першому, другому, третьому й четвертому курсі потрібно вивчити та підготувати до

заліку по 20–30 стандартів для кожного курсу.

Тема 4. (Індивідуальне навчально-творче завдання ІНТЗ). До модульного контролю здобувачі мають використовувати заздалегідь підготовлену імпровізацію до кожного джазового стандарту. На початкових курсах можливо використання імпровізації джазового стандарту, власноруч створеної транскрипції твору, що вивчається.

Тема 5. (Індивідуальне навчально-творче завдання ІНТЗ). Репетиція програми модульного контролю, заліку або іспиту: п'ять джазових стандартів, із використанням імпровізацій для кожного виконавця в ансамблі.

Тема 6 (Індивідуальне навчально-творче завдання ІНТЗ).

Зміст ІНТЗ – завершена практична або творча робота в межах навчальної дисципліни курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі індивідуальних занять, охоплює декілька позицій навчального курсу.

Види ІНТЗ:

- вивчення музичних творів – підготовка імпровізацій джазових стандартів;
- технічний матеріал – утворення акомпанементу - інструментального супроводу, для самостійної підготовки імпровізацій джазових стандартів;
- анотації до творів програми державного іспиту, що виконуються.

Порядок подання та захисту ІНТЗ:

- визначені види ІНТЗ захищаються перед комісією, визначеною кафедрою згідно з графіком. ІНТЗ розглядається як модуль, який виконується самостійно й оцінюється як складова навчального курсу з врахуванням загальної оцінки курсу. Це надає вагомості даній роботі й робить її зміст вартісним.

Форми та технології навчання

Практичні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, Wet Chat тощо. Навчання проводиться в аудиторіях ХНУМ імені І.П. Котляревського та за допомогою безкоштовних інтернет сервісів. Для забезпечення освітнього процесу використовується нотний фонд бібліотеки ХНУМ імені І. П. Котляревського, аудіо та відео записи, методична література.

Система оцінювання

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D

60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка 90–100 – А – відмінно – здобувач має добре сформовані професійні інструментальні навички: досконале володіння спеціальним інструментом дозволяє блискуче розв'язувати складні виконавські завдання без помилок.

Програма складена із творів, які вимагають великої виконавської майстерності й високої досконалості. Виконання програми відрізняється яскравою емоційною виразністю та підкреслює музично-творчу індивідуальність музиканта, який стилістично правильно виконує джазові твори, добре спілкується з аудиторією під час сценічного виступу. У джазових творах присутня яскрава імпровізація, яка має тактично сплановану драматургію вислову, із добре продуманим синтаксисом імпровізаційної мови. Творча особистість харизматична, з так званою «сценічною чарівністю».

Здобувач має високий рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення, здатен творчо використовувати накопичені художньо-виконавські навички, що свідчить про активне та ініціативне аналітичне мислення, має достатній досвід концертних виступів, перемоги на міжнародних та національних конкурсах та фестивалях джазового мистецтва.

Оцінка 82–89 – В – добре – здобувач має сформовані відмінні професійні інструментальні навички: досконалість у виконавстві дозволяє добре розв'язувати складні виконавські завдання.

Програма складена із творів, які вимагають виконавської майстерності й високої досконалості. Виконання програми відрізняється яскравою емоційною виразністю та підкреслює музично-творчу індивідуальність, який стилістично правильно виконує джазові стандарти, добре спілкується з аудиторією під час сценічного виступу. Технічна свобода визначає уміння виразити художні образи твору. У джазових творах присутня яскрава імпровізація. Однак, виконання імпровізації має деякі помилки – неладові звуки. Здобувач має високий рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення.

Оцінка 75–81 – С – добре – здобувач має добре сформовані професійні інструментальні навички (досконала інтонація, гарне звуковедення, вільне оперування специфічними стильовими прийомами джазового виконавства тощо). Технічна свобода визначає й уміння виразити художні образи твору.

Виконання програми відрізняється емоційною виразністю, підкреслює музично-творчу індивідуальність. Виконання джазових стандартів музично виразно, але має декілька неладових звуків в імпровізації. Фразеологія не має досконалого рівня.

Оцінка 64–74 – D – задовільно – здобувач не має стабільності в якісному звучанні, інструментальні дані мають інтонаційні недоліки, не розвинута пальцева техніка. Звуковедення має недоліки володіння

виконавським диханням.

Виконання програми емоційно виразно, але володіння інструментом технічно недовершене. Імпровізація містить багато неладових звуків. Побудова імпровізації не продумана і не має кульмінації. Фразеологія не досконала. Здобувач має творчий потенціал та перспективу професійного росту, він здібний до різнобічної практичної діяльності як соліст (артист) оркестру (ансамблю) естрадних інструментів із задовільним ставленням до педагогічної та науково-дослідницької діяльності.

Оцінка 60–63 – Е – задовільно – здобувач демонструє суттєві недоліки у звукоутворенні, що мають проблематичну перспективу усунення.

Виконання програми емоційно невиразно, володіння спеціальним інструментом технічно недовершене, звуковедення має недоліки, але здобувач має задовільний творчий потенціал. Імпровізація містить багато неладових звуків. Побудова імпровізації не продумана й не має логічного розвитку та відсутня кульмінація соло. Фразеологія не досконала.

Оцінка 35–59 – FХ – незадовільно (з можливістю повторного складання) – Виконання програми на низькому художньому та технічному рівнях, без урахування стилістичних та жанрових особливостей творів, емоційно не виразно. Виконання джазових стандартів містить суттєві недоліки й помилки, володіння спеціальним інструментом технічно недовершене. Імпровізація в джазових стандартах відсутня, або має значні помилки та неладові звуки.

Оцінка 1–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – Виконання програми на дуже низькому художньому та технічному рівнях, без урахування стилістичних та жанрових особливостей творів, емоційно не виразно. Виконання джазових стандартів має суттєві помилки, володіння спеціальним інструментом технічно недовершене. Імпровізація у джазових творах відсутня, або має дуже значні помилки, майже всі звуки неладові.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних фестивалях та конкурсах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендований репертуар:

1. Sammy Nestico “A little Blues, please”
2. Arturo Sandoval “Closely Dancing”
3. Antonio Carlos Jobim “Quiet Nights Of Quiet Stars”
4. Hoagy Karmichael “Georgia On My Mind”

5. Donald Dunn “Hip- Hug- Her”
6. Rob Vuono “Just When I’m Thinkin’ ‘Bout You”
7. George Shearing “Lulaby Of Birdland”
8. Lalo Schifin “Mission: Impossible Time”
9. Matt Haris “Mr. Basket”
10. Roy Orbison “Oh, Pretty Woman”
11. Robert Obrutko “Short And Sweet”
12. Chuck Corea “Spain”
13. Count Basik “Splanky Blues”
14. Kurt Peche “Swing Renaissance”
15. Chuck Rio “Tequila”
16. Quincy Jones “The Composition”
17. Styne Cach “Time After Time”
18. Cole Porter “Too Durn Hot”